

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

81

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ I TAKTYKI

Egz. Nr 10

Ppłk dr Andrzej POLAK

PODRÓŻ STUDYJNA
STUDENTÓW II ROKU STUDIÓW MAGISTERSKICH
WYDZIAŁU WOJSK LĄDOWYCH

„WARMIA – MAZURY 2005”

(29 sierpnia – 3 września 2005)

WARSZAWA

67996

AKCEPTUJĘ

Komendant

Wydziału Wojsk Lądowych

wz. płk dr hab. Mariusz WIATR

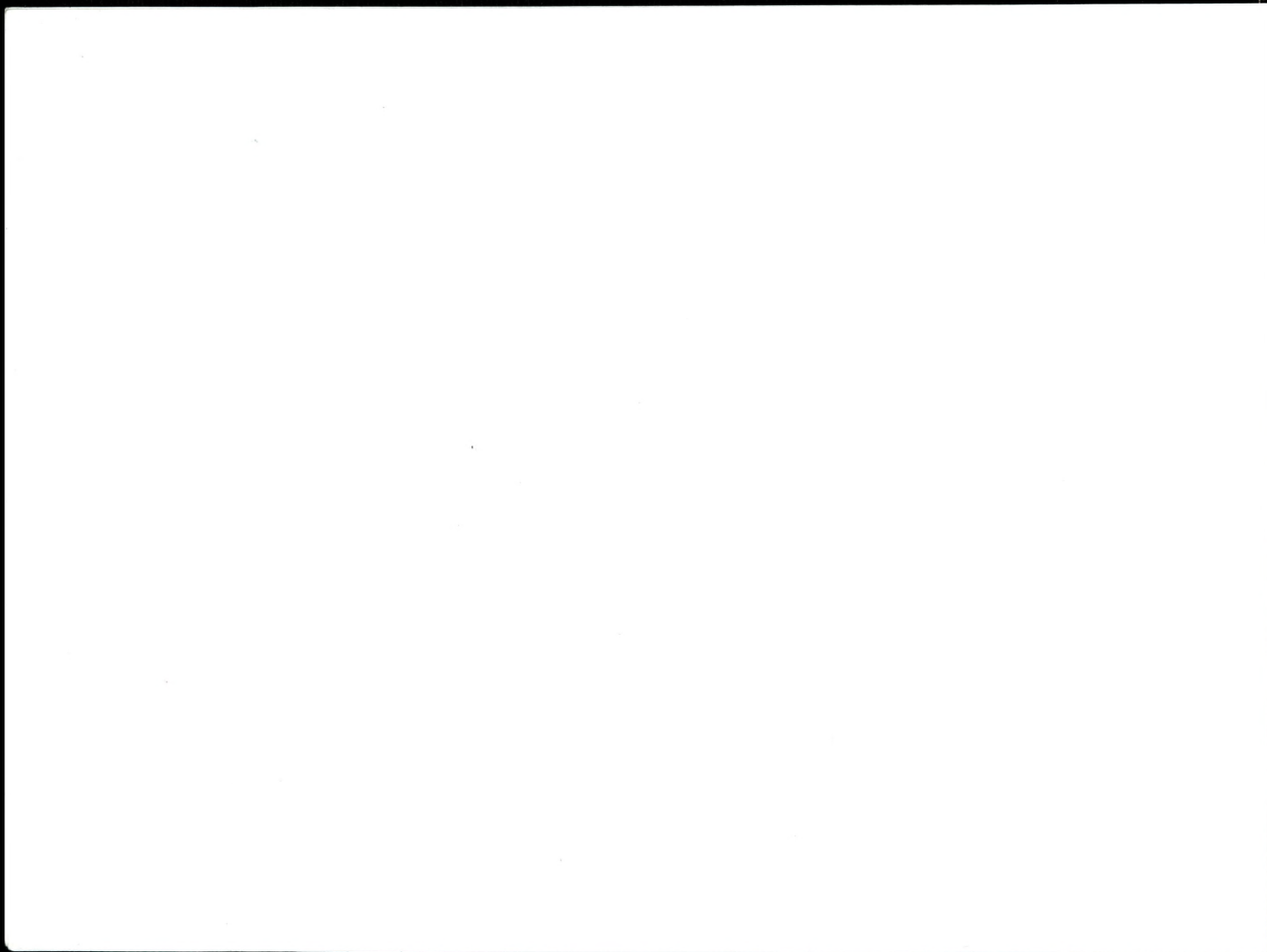
PODRÓŻ STUDYJNA
STUDENTÓW II ROKU STUDIÓW MAGISTERSKICH
WYDZIAŁU WOJSK LĄDOWYCH

„WARMIA - MAZURY 2005”

1235 1/2

SPIS TREŚCI

Cel główny i cele szczegółowe podróży studyjnej	5
Etapy podróży studyjnej	6
Plan przebiegu podróży studyjnej	7
Założenie do przeprowadzenia studium operacyjnego Mazowieckiego i Mazurskiego Rejonu Operacyjnego.....	19
Zadania do opracowania wniosków z podróży studyjnej.....	25

CEL GŁÓWNY PODRÓŻY STUDYJNEJ:

STUDIUM OPERACYJNE MAZURSKIEGO I MAZOWIECKIEGO REJONU OPERACYJNEGO W ASPEKTCIE PROWADZENIA HIPOTETYCZNYCH DZIAŁAŃ MILITARNYCH

CELE SZCZEGÓLOWE PODRÓŻY STUDYJNEJ:

1. Pogłębienie wiedzy studentów z zakresu użycia wojsk operacyjnych i obrony terytorialnej na wybranym obszarze kraju, w różnych stanach funkcjonowania państwa.
2. Doskonalenie umiejętności prowadzenia studium terenowego Rejonu Operacyjnego pod kątem możliwości prowadzenia różnych rodzajów działań.
3. Rozwijanie wyobraźni taktyczno-operacyjnej studentów poprzez analizę i ocenę wybranych walk i bitew prowadzonych na obszarze podróży studyjnej.

TERMIN: 29 sierpnia– 3 września 2005

UCZESTNICY:

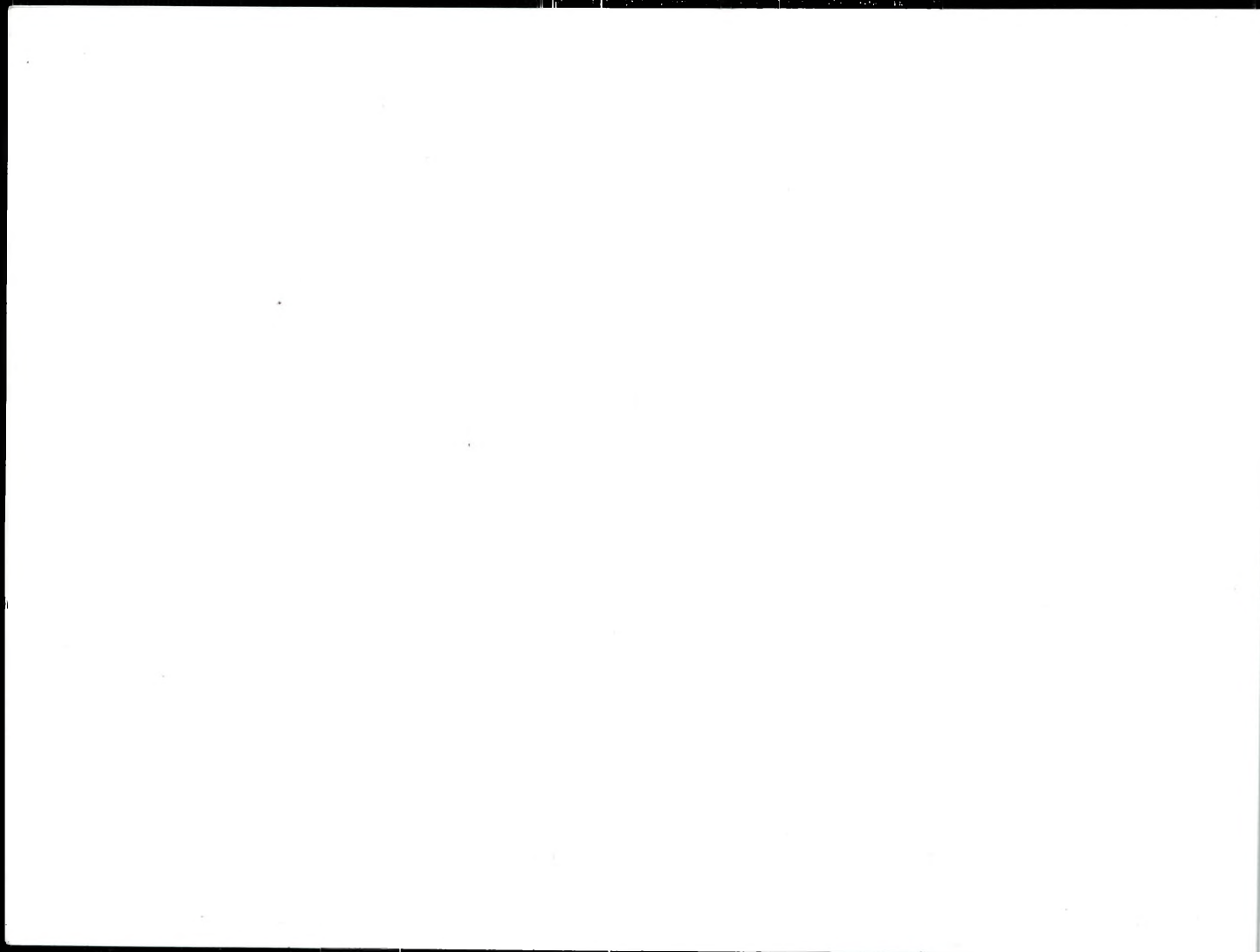
- Kadra dydaktyczna – 10
- Studenci – 50
- Kierowcy – 3

ETAPY PODRÓŻY STUDYJNEJ

**PLAN
PRZEBIEGU PODRÓŻY STUDYJNEJ
„WARMIA – MAZURY 2005”**

29 SIERPANIA – 3 WRZEŚNIA 2005

Lp.	Godzina	Miejsce	Przedsięwzięcie	Odpowiedzialny
ETAP PRZYGOTOWAWCZO - ORGANIZACYJNY [WARSZAWA]¹				
ETAP GŁÓWNY [29 sierpnia – 3 września 2005]				
WARSZAWA – KOMOROWO – WAPLEWO [29 sierpnia 2005] – Poniedziałek				
„OCENA NARWI JAKO PRZESZKODY WODNEJ”				
1.	6.00 - 6.45	Kasyno AON	Śniadanie	Ppłk Kulma
2.	7.00 - 7.30	Plac apelowy	Zbiórka uczestników podróży (wyjazd - 7.30) Informacja na temat przebiegu podróży studyjnej	Kierownik podróży
3.	10.00 – 11.00	RÓŻAN	Przegrupowanie po trasie: WARSZAWA – Wyszków – Pułtusk – RÓŻAN - KOMOROWO – Przasnysz – Mława – Nidzica - WAPLEWO <i>Ogólna charakterystyka terenu na obszarze podróży (Równina Wołomińska, Dolina Dolnego Bugu, Dolina Dolnej Narwi, Międzyrzecze Łomżyńskie, Równina Kurpiowska, Wzniesienia Mławskie)</i> ----- Informacja historyczna, na temat: „Obrona Narwi pod Różanem (5-7 września 1939) jako przykład próby zamknięcia luki operacyjnej i utrudnienia przeciwnikowi wyjścia na tyły i skrzydła pierwszorzutowych związków operacyjnych (Armii „Modlin” i Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Narew”)	Kierownik podróży Kierownicy grup Ppłk Łaszczuk Ppłk Polak

¹ Zagadnienia dotyczące przedsięwzięć realizowanych w etapie przygotowawczym zostaną przedstawione w odrębnym dokumencie.

Lp.	Godzina	Miejsce	Przedsięwzięcie	Odpowiedzialny
ETAP GŁÓWNY [29 sierpnia – 3 września 2005]				
WARSZAWA – KOMOROWO – WAPLEWO [29 sierpnia 2005] – Poniedziałek „OCENA NARWI JAKO PRZESZKODY WODNEJ”				
4.	11.00-12.30	RÓŻAN	<p>Informacja geograficzna, na temat: „Analiza przeszkody wodnej jako elementu operacyjnego systemu obrony. Rzeka Narew jako przeszkoda wodna – analiza możliwości forsowania na wybranych odcinku”</p> <p><u>Punkt pracy</u> „Obrona (forsowanie) przeszkody wodnej. Narew jako naturalna rubież obronna”</p>	<p>Pptk Łaszczuk</p> <p>Kierownicy grup</p>
5.	13.00-15.00	KOMOROWO (22 WOK)	Informacja przedstawiciela 22 WOK, na temat: „Struktura oraz zadania 22 Wojskowego Ośrodka Kartograficznego”	Kierownik podróży
6.	15.00-15.30	KOMOROWO (22 WOK)	Obiad	Pptk Kulma
7.	18.30-19.00	WAPLEWO (ośrodek)	Podsumowanie przedsięwzięć realizowanych w ciągu dnia podróży studyjnej – zadania na dzień następny	Kierownik podróży Kierownicy grup
8.	19.00-19.30	WAPLEWO (ośrodek)	Kolacja	Pptk Kulma

Lp.	Godzina	Miejsce	Przedsięwzięcie	Odpowiedzialny
ETAP GŁÓWNY [29 sierpnia – 3 września 2005]				
WAPLEWO [30 sierpnia 2005] – Wtorek				
„WSPÓLDZIAŁANIE WOJSK OPERACYJNYCH Z ORGANAMI ADMINISTRACJI WOJSKOWEJ I CYWILNEJ”				
1.	7.15-7.45	WAPLEWO (ośrodek)	Śniadanie	Ppłk Kulma
2.	8.30-14.00	WAPLEWO (ośrodek)	<p>Informacja przedstawiciela WSzW Olsztyn, na temat: „Struktura oraz zadania Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego. Infrastruktura militarna i pozamilitarna województwa Warmińsko - Mazurskiego”</p> <p>Informacja przedstawiciela WKU, na temat: „Struktura oraz zadania Wojskowej Komendy Uzupelnień”</p> <p>Zajęcia panelowe, na temat: „Zadania realizowane przez wybrane ogniwa układu pozamilitarnego na rzecz wojsk operacyjnych, podczas przygotowania i prowadzenia działań wojennych”</p> <p>Wystąpienia przedstawicieli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego - Policji - Państwowej Straży Pożarnej - Straży Granicznej 	Kierownik podróży
3.	14.00-14.30	WAPLEWO (ośrodek)	Obiad	Ppłk Kulma

Lp.	Godzina	Miejsce	Przedsięwzięcie	Odpowiedzialny
ETAP GŁÓWNY [29 sierpnia – 3 września 2005]				
WAPLEWO – STĘBARK – GRUNWALD – WAPLEWO [30 sierpnia 2005] – Wtorek „OBRONA W GŁĘBI OPERACYJNEJ”				
4.	15.30-17.30	GRUNWALD	<p>Informacja historyczna, na temat: „Bitwa pod Grunwaldem (15 lipca 1410)”</p> <p>Informacja geograficzna, na temat: „Analiza obszarów (obiektów) kluczowych w działaniach taktycznych i operacyjnych. Możliwości wykorzystania wód i obiektów hydrotechnicznych w działaniach militarnych”</p> <p><u>Punkt pracy</u> „Obrona w głębi operacyjnej”</p>	<p>Ppłk Polak</p> <p>Ppłk Łaszczuk</p> <p>Kierownicy grup</p>
5.	18.30-19.00	WAPLEWO (ośrodek)	Podsumowanie przedsięwzięć realizowanych w ciągu dnia podróży studyjnej – zadania na dzień następny	Kierownik podróży Kierownicy grup
6.	19.00-19.30	WAPLEWO (ośrodek)	Kolacja	Ppłk Kulma

Lp.	Godzina	Miejsce	Przedsięwzięcie	Odpowiedzialny
ETAP GŁÓWNY [29 sierpnia – 3 września 2005]				
WAPLEWO – SZCZYTNO – ORŁOWO – ŁYNA – WAPLEWO [31 sierpnia 2005] – Środa „PROWADZENIE DZIAŁAŃ W TERENIE LESISTO - JEZIORNYM”				
1.	7.15-7.45	WAPLEWO (ośrodek)	Śniadanie	Pptk Kulma
2.	9.00-13.00	SZCZYTNO (Wyższa Szkoła Policji)	Przegrupowanie po trasie: WAPLEWO – Olsztynek – Mierki – Swaderki – Kurki – Jedwabno – Nowy Dwór – SZCZYTNO – Nowy Dwór – Jedwabno – Nowe Borowe – Koniuszyn – ORŁOWO – ŁYNA – Witramowo – WAPLEWO	Kierownik podróży
			Ocena <i>terenu na obszarze podróży</i> : Pojezierze Olsztyńskie, Równina Mazurska	Kierownicy grup
			-----	
			Informacja przedstawiciela WSP, na temat: „Wyższa Szkoła Policji. Struktura, proces kształcenia oraz baza szkoleniowa”	Kierownik podróży
3.	13.00-13.30	SZCZYTNO (WSP)	Obiad	Pptk Kulma

Lp.	Godzina	Miejsce	Przedsięwzięcie	Odpowiedzialny
ETAP GŁÓWNY [29 sierpnia – 3 września 2005]				
WAPLEWO – SZCZYTNO – ORŁOWO – ŁYNA – WAPLEWO [31 sierpnia 2005] – Środa „PROWADZENIE DZIAŁAŃ W TERENIE LESISTO - JEZIORNYM”				
4.	14.30-17.30	ORŁOWO	Informacja historyczna, na temat: „Bitwa pod Tannenbergiem (21-29 sierpnia 1914r.) – jako przykład manewru po liniach wewnętrznych w działaniach obronnych. Manewr wstępny (przed bitwą) pozwalający niemieckiej 8 Armii uzyskać przewagę względną w bitwie”	Ppłk Polak
		ŁYNA	Informacja geograficzna, na temat: „Analiza i ocena terenu lesisto-jeziornego w działaniach taktycznych i operacyjnych” <u>Punkt pracy:</u> „Prowadzenie działań w terenie lesisto - jeziornym”	Ppłk Łaszczuk Kierownicy grup
5.	18.30-19.00	WAPLEWO (ośrodek)	Podsumowanie przedsięwzięć realizowanych w ciągu dnia podróży studyjnej – zadania na dzień następný	Kierownik podróży Kierownicy grup
6.	19.00-19.30	WAPLEWO (ośrodek)	Kolacja	Ppłk Kulma

Lp.	Godzina	Miejsce	Przedsięwzięcie	Odpowiedzialny
ETAP GŁÓWNY [29 sierpnia – 3 września 2005]				
WAPLEWO – LIDZBARK WARMIŃSKI – BARTOSZYCE – GÓROWO – WAPLEWO [1 września 2005] – Czwartek „OCENA STREFY PRZYGRANICZNEJ”				
1.	7.15-7.45	WAPLEWO (ośrodek)	Śniadanie	Płk Kulma
2.	10.00-12.00	LIDZBARK WARMIŃSKI (9 PR)	Przegrupowanie po trasie: WAPLEWO – Olsztynek – Olsztyn – Dobre Miasto – LIDZBARK WARMIŃSKI – BARTOSZYCE – Górowo Iławieckie – ZAMKOWA GÓRA - Pieniężno – Ometa – Morag – Ostróda – Olsztynek – WAPLEWO	Kierownik podróży
			Ocena <i>terenu na obszarze podróży</i> : Pojezierze Olsztyńskie, Nizina Sępolska, Wzniesienia Górskie, Równina Ormecka	Kierownicy grup
			Informacja przedstawiciela pułku, na temat: „ Struktura, zadania, uzbrojenie i wyposażenie 9 Pułku Rozpoznawczego ”	Kierownik podróży
	12.30-15.00	BARTOSZYCE (20 BZ)	Informacja przedstawiciela brygady, na temat: „ Struktura, zadania, uzbrojenie i wyposażenie 20 Brygady Zmechanizowanej ”	Kierownik podróży
3.	15.00-15.30	BARTOSZYCE (20 BZ)	Obiad	Płk Kulma

Lp.	Godzina	Miejsce	Przedsięwzięcie	Odpowiedzialny
ETAP GŁÓWNY [29 sierpnia – 3 września 2005]				
WAPLEWO – LIDZBARK WARMIŃSKI – BARTOSZYCE – GÓROWO – WAPLEWO [1 września 2005] – Czwartek „OCENA STREFY PRZYGRANICZNEJ”				
4.	16.30-18.00	ZAMKOWA GÓRA	Informacja geograficzna, na temat: „Analiza przestrzeni Mazurskiego Rejonu Operacyjnego w aspekcie tworzenia systemu obrony na poziomie taktycznym i operacyjnym” <u>Punkt pracy:</u> „Ocena strefy przygranicznej”	Ppłk Łaszczuk Kierownicy grup
5.	20.30-21.00	WAPLEWO (ośrodek)	Kolacja	Ppłk Kulma
6.	21.00-21.30	WAPLEWO (ośrodek)	Podsumowanie przedsięwzięć realizowanych w ciągu dnia podróży studyjnej – zadania na dzień następny	Kierownik podróży Kierownicy grup

Lp.	Godzina	Miejsce	Przedsięwzięcie	Odpowiedzialny
ETAP GŁÓWNY [29 sierpnia – 3 września 2005]				
WAPLEWO – LUBAWA – BRODNICA – GOLUB DOBRZYŃ – BRODNICA – WAPLEWO [2 września 2005] – Piątek „OBRONA W GŁĘBI OPERACYJNEJ”				
1.	7.15-7.45	WAPLEWO (ośrodek)	Śniadanie	Ppłk Kulma
2.		GOLUB DOBRZYŃ (zamek)	Przegrupowanie po trasie: WAPLEWO – Stębark – Lubawa – Brodnica – Lipnica – GOLUB DOBRZYŃ – Rypin – Brodnica – Działdowo – Nidzica – WAPLEWO Ocena <i>terenu na obszarze podróży</i> : Pojezierze Olsztyńskie, Pojezierze Iławskie, Pojezierze Brodnickie, Pojezierze Chełmińskie, Dolina Drwęcy, Pojezierze Dobrzyńskie, Garb Lubawski	Kierownik podróży Kierownicy grup
	10.30-12.30		Informacja geograficzna, na temat: „Analiza środowiska geograficznego pasa przesłaniania” <u>Punkt pracy</u> : „Obrona w głębi operacyjnej” Zwiedzanie zamku	Ppłk Łaszczuk Kierownicy grup Ppłk Polak
3.	15.00 - 15.30	WAPLEWO (ośrodek)	Obiad	Ppłk Kulma
4.	16.00-18.00	WAPLEWO (ośrodek)	Podsumowanie podróży studyjnej	Kierownik podróży Kierownicy grup
5.	19.00-19.30	WAPLEWO (ośrodek)	Kolacja	Ppłk Kulma

Lp.	Godzina	Miejsce	Przedsięwzięcie	Odpowiedzialny
ETAP GŁÓWNY [29 sierpnia – 3 września 2005]				
WAPLEWO – NIDZICA – MŁAWA – PŁOŃSK – WARSZAWA [3 września 2005] – Sobota				
1.	7.00 - 7.30	WAPLEWO (ośrodek)	Śniadanie	Pptk Kulma
2.	7.30 - 8.00	WAPLEWO (ośrodek)	Likwidacja bazy	Pptk Polak
3.	8.00-12.00		Przegrupowanie po trasie: WAPLEWO – Nidzica – Mława – Siedlin – Płońsk – Zakroczym – Łomianki – WARSZAWA	Kierownik podróży
4.	12.30-13.00	WARSZAWA (AON)	Obiad	Pptk Kulma

Termin	Przedsięwzięcie	Odpowiedzialny
do 11.10. 2005	Pisemne opracowanie zagadnień z podróży studyjnej	Studenci
do 31.10.2005	Wystawienie ocen z podróży studyjnej	Kierownicy grup
do 31.12.2005	Zbiorcze opracowanie wniosków z podróży studyjnej	Pptk:Polak

Plk dr Andrzej **CZUPRYŃSKI**

**KIEROWNIK
PODRÓŻY STUDYJNEJ**

ZAŁOŻENIE DO PRZEPROWADZENIA STUDIUM OPERACYJNEGO MAZOWIECKIEGO I MAZURSKIEGO REJONU OPERACYJNEGO

1. Sytuacja ogólna

W ramach doskonalenia planu obrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dowódcy: 1 i 16 Dywizji Zmechanizowanej oraz Pomorskiego Okręgu Wojskowego otrzymali zadanie przeprowadzenia studium operacyjnego Mazurskiego i Mazowieckiego Rejonu Operacyjnego.

Decyzja ta jest wynikiem wzrastającego zagrożenia ze strony naszych sąsiadów na północy i na wschodzie Europy. Powstała na przełomie wieków koalicja kilku państw w tym regionie wyraźnie zmierza w swej polityce zagranicznej (licznymi pomówieniami na arenie międzynarodowej, wymagowanymi roszczeniami do terytorium byłych Prus Wschodnich) i wewnętrznej (coraz częstsze sankcje narzucane polskiej mniejszości narodowej), do konfrontacji. Bez wątplenia jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest również kryzys gospodarczy, wywołany nadmiernymi inwestycjami w przemyśle zbrojeniowym i będący jego konsekwencją kryzys społeczny. Wśród tych państw wiodącą rolę odgrywają PRUSY, ze stolicą w dawnym Królewcu. Kryzys gospodarczy, jaki dotknął ten kraj prowadzi do głębokiego kryzysu wewnętrznego. Ten zaś implikuje powstawanie szeregu partii i ugrupowań, głoszących programy o wyraźnie nacjonalistycznym zabarwieniu. Wśród tych haseł szczególnie niebezpieczne są dążenia do odbudowy „Wielkich Prus” z Warmią, Mazurami i częścią Pomorza Gdańskiego.

Niedawno potwierdzono wielkie manewry wojsk pruskich w rejonie: Iława Pruska (Bagrationowsk) – Królewiec (Kaliningrad) – Tylża (Sovetsk) – Frydland (Prawdinsk), pod kryptonimem „Północna Zorza”. Z analizy założenia operacyjnego ćwiczenia wynika, że zadania związków operacyjnych i taktycznych sięgały w głąb obszaru naszego kraju. Zadaniem ćwiczących sił miało być opanowanie części obszaru Warmii i Mazur, do linii Biebrzy, Narwi i Wisły. Z rubieży tej plano-

wano rozwinięcie operacji zaczepnej, z głównym kierunkiem, na Warszawę oraz pomocniczym – w rejon Białegostoku. To kolejne uderzenie wydaje się być jednak mało realne. Najbardziej prawdopodobnym scenariuszem rozwoju sytuacji będzie opanowanie Warmii i części Mazur, aby metodą faktów dokonanych, na drodze dyplomatycznej starać się przyłączyć go w granice własnego państwa lub (w sytuacji nacisku opinii międzynarodowej) dążyć do stworzenia w tym obszarze strefy zdemilitaryzowanej i wprowadzenia tam sił rozjemczych. Należy się również liczyć z możliwością desantu morskiego w rejonie Trójmiasta i wykonania uderzenia wzdłuż Wisły, na Toruń oraz wydzielenia części sił na kierunku Brodnica – Ciechanów. Z informacji posiadanych przez nasz wywiad wynika, że po zakończeniu manewrów, nie wszystkie ćwiczące związki taktyczne i oddziały wróciły do macierzystych garnizonów.

Dokonując oceny Mazurskiego i Mazowieckiego Rejonu Operacyjnego należy uwzględnić ogólne założenia:

- wybuch konfliktu w warunkach zaskoczenia;
- wielowariantowość początkowego okresu wojny;
- obszar ten należy dalej postrzegać jako **obszar bezpieczny**, graniczący z państwem zaprzyjaźnionym

Dowódca Pomorskiego Okręgu Wojskowego oraz dowódcy 1 i 16 Dywizji Zmechanizowanych otrzymali zadanie: **sporządzenia oceny „zdolności” obronnych Mazurskiego i Mazowieckiego Rejonu Operacyjnego, z uwzględnieniem możliwości prowadzenia działań obronnych, zaczepnych i opóźniających.**

Należy pamiętać o tym, że sprawą niezwyklej wagi pozostaje problem współpracy wojsk operacyjnych z organami administracji państwowej, samorządowej i wojskowej w wyznaczonych rejonach operacyjnych. Korzystanie ze wsparcia powinno wynikać z kalkulacji potrzeb i możliwości zabezpieczenia wojsk. Układ pozamilitarny ma żywotne znaczenie dla zapewnienia terminowości i ciągłości realizacji zadań wojsk operacyjnych. Ich terminowe uruchomienie wymaga utrzymania wysokiej gotowości układu pozamilitarnego oraz odpowiednio wczesnego ich rozwinięcia i uruchomienia.

2. Zadania szczegółowe:

1. Studium terenowe w wyznaczonych rejonach operacyjnych przeprowadzić do 3 września 2005 roku.
2. Ocenę rejonu operacyjnego prowadzić z uwzględnieniem możliwości prowadzenia działań obronnych, zaczepnych i opóźniających, według zagadnień:

- Warunki społeczno-polityczne (ze szczególnym uwzględnieniem mniejszości narodowych);
- Warunki fizyczno-geograficzne;
- Warunki ekonomiczne;
- Operacyjne przygotowanie rejonu;
- Siły zbrojne potencjalnego przeciwnika.

3. We wnioskach wskazać:

- Uwarunkowania społeczno-polityczne obszaru, na którym mogą być prowadzone działania wojenne;
- Miejsca dogodnie do wysadzenia desantu morskiego i kierunki rozwinięcia w głąb kraju;
- Prawdopodobne kierunki działania potencjalnego przeciwnika oraz ocenę ich pojemności;
- Dogodne rubieże do prowadzenia działań obronnych i opóźniających oraz potrzeby wynikające z ich przygotowania;
- Prawdopodobny czas prowadzenia działań obronnych i opóźniających – wynikający z potencjału obronnego ocenianego rejonu;
- Możliwości prowadzenia działań zaczepnych (rubieże terenowe i pojemności kierunków pozwalające na rozwinięcie przeciwwuderzenia czy lokalnych kontrataków);
- Potrzeby w zakresie operacyjnego przygotowania terenu;
- Potrzeby w zakresie ochrony obiektów przemysłowych, infrastruktury społecznej i ludności.

3. Założenia organizacyjne do oceny rejonów operacyjnych

- 1 Za sporządzenie oceny możliwości prowadzenia działań w Mazurskim i Mazowieckim Rejonie Operacyjnym odpowiedzialnym czynię dowódcę Pomorskiego Okręgu Wojskowego.
- 2 Operacyjne studium terenu prowadzić w zintegrowanych grupach operacyjnych złożonych z przedstawicieli wojsk operacyjnych: sił lądowych, powietrznych i Marynarki Wojennej, jak również jednostek obrony terytorialnej oraz przedstawicieli terenowych organów administracji wojskowej, państwowej i samorządowej.
- 3 Do oceny możliwości prowadzenia działań zaczepnych, obronnych i opóźniających przyjąć potencjał ocenianych rejonów (zarówno militarny, jak i niemilitarny).
- 4 Określić najbardziej prawdopodobne kierunki prowadzenia działań zaczepnych, rubieże dogodne do prowadzenia działań obronnych i opóźniających oraz ostateczną rubież obrony w wyznaczonych rejonach operacyjnych.
- 5 Określić potrzeby w zakresie operacyjnego przygotowania terenu do prowadzenia działań.
- 6 Przedstawić szczegółowy zakres współpracy wojsk operacyjnych z Policją, Państwową Strażą Pożarną i Strażą Graniczną w ocenianych rejonach operacyjnych.
- 7 W ocenie rejonów operacyjnych uwzględnić specyfikę terenu (pagórkowaty, lesisto-jeziorny, równinny).
- 8 We wnioskach wskazać obiekty podlegające szczególnej ochronie (i sposób ich ochrony) w wyznaczonych rejonach operacyjnych.

Dane dodatkowe:

1. Dowódca POW oraz dowódcy 1 i 16 DZ, do przeprowadzenia studium terenowego (i jednoczesnego przedstawienia możliwości prowadzenia działań zaczepnych, obronnych i opóźniających) wydzielili **Grupę oficerów**, której dowódcą wyznaczono szefa sztabu 16 DZ.
1. Dowódca Pomorskiego Okręgu Wojskowego do przeprowadzenia studium terenowego wydzielił: dowództwa Wojewódzkich Sztabów Wojskowych (Olsztyn, Warszawa, Gdańsk, Bydgoszcz) oraz oficerów odpowiednich komórek sztabu okręgu.
2. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji do prac w grupach operacyjnych wyznaczył specjalistów Warmińsko-Mazurskiego, Mazowieckiego, Kujawsko-Pomorskiego, Pomorskiego i Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego ds. infrastruktury i obrony cywilnej, przedstawicieli Komend Wojewódzkich Policji Państwowej, Państwowej Straży Pożarnej oraz przedstawicieli Morskiego, Warmińsko-Mazurskiego i Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej.

4. Wytyczne szczegółowe (dla kierowników grup) dotyczące opracowania zagadnień realizowanych podczas i po zakończeniu podróży studyjnej:

- **Czterech (4) studentów** w ramach zadań indywidualnych przygotowuje **scenariusz** informacji geograficznych i historycznych (do wykorzystania podczas przejazdu autobusami - informacje ogólne przekaze autor podróży; informacje szczegółowe otrzymają przewidziani do tego oficerowie od wykładowcy geografii wojennej)
- Po zakończeniu podróży studyjnej (na podstawie przeprowadzonego studium terenowego) oficerowie przedstawia (w poszczególnych grupach - ich kierownikom) wnioski dotyczące prowadzenia działań obronnych i opóźniających w Małopolskim i Poleskim Rejonie Operacyjnym
Oficerowie każdej z grup przedstawia opracowania (do opracowania zbiorczego), na temat:
  - **II GRUPA** - [Współdziałanie wojsk operacyjnych z organami administracji wojskowej, państwowej i samorządowej w okresie przygotowania i planowania działań wojennych]
  - **III GRUPA** - [Ocena Mazowieckiego Rejonu Operacyjnego]
  - **IV GRUPA** - [Ocena Mazurskiego Rejonu Operacyjnego]
  - **V GRUPA** - [Ocena województwa Warmińsko - Mazurskiego]
- **Dziewięciu (9) studentów** w ramach zadań indywidualnych przygotowuje opracowania z historii sztuki wojennej i zagadnienia operacyjno-taktyczne, zaś **10 studentów** – z geografii wojennej. Oficerowie ci opracują zagadnienia według wytycznych udzielonych przez wykładowców ze sztuki operacyjnej i geografii wojennej.

Do zadań indywidualnych (oprócz całości grupy I), każda z grup wydzieli po **trzech (3) studentów**.

5. Wytyczne szczegółowe (dla kierowników grup) dotyczące przedsięwzięć realizowanych przed i w czasie podróży studyjnej (na punktach pracy):

- Pobrać mapy **1: 250 000** (1 mapa na grupę) i **1: 100 000** (indywidualnie – każdy słuchacz) do 22 sierpnia br.
- Pobrać założenie do podróży studyjnej oraz zapoznać się z nim
- W oparciu o mapę 1: 250 000 dokonać wstępnej oceny Mazurskiego i Mazowieckiego Rejonu Operacyjnego (praca zespołowa całej grupy) pod kątem prowadzenia działań wojennych (zaczepnych, obronnych i opóźniających)
- Przystudiować opracowania geograficzne i monografie wojskowo-historyczne dotyczące ocenianych rejonów
- Zapoznać się z zasadami prowadzenia działań na w terenie leśno-jeziornym i obrony szerokiej przeszkody wodnej
- Zagadnienia, które powinny być opracowane przed wyjazdem w podróż studyjną należy dostarczyć w wyznaczonych terminach. Pozostałe (po zakończeniu podróży) – w terminie ustalonym przez autora podróży i kierowników grup.
- Zasadnicze zagadnienia, jakie powinny być ujęte w problematyce studium terenowego przedstawione zostały w założeniach (nie oznacza to jednak, że kierownicy grup nie mogą rozpatrywać innych problemów, które uznają za istotne)
- W każdym z kolejnych etapów powinna nastąpić zmiana zespołów (decyzję podejmuje kierownicy grup, biorąc pod uwagę to, żeby każdy z zespołów podczas podróży dokonał studium terenowego pod kątem prowadzenia działań przez potencjalnego przeciwnika i wojska własne
- Wszystkie istotne problemy rozpatrywane na punkcie pracy oficerowie przygotowują wcześniej (na punkcie pracy konfrontują je z rzeczywistością).

ZADANIA DO OPRACOWANIA WNIOSKÓW Z PODRÓŻY STUDYJNEJ

1. WSPÓLDZIAŁANIE WOJSK OPERACYJNYCH Z ORGANAMI ADMINISTRACJI WOJSKOWEJ I CYWILNEJ W OKRESIE PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA DZIAŁAŃ WOJENNYCH

(grupa II: kpt. Mariusz Cichowicz, kpt. Tomasz Cieślak, por. Henryk Polak, kpt. Zbigniew Kupiec, kpt. Zbigniew Wolniarski, kpt. Adam Słowikowski, kpt. Bartosz Ornatowski, kpt. Piotr Musiałowski).

2. OCENA REJONU OPERACYJNEGO (MAZURSKIEGO I MAZOWIECKIEGO)

- geograficzne położenie rejonu operacyjnego.
- ukształtowanie powierzchni w aspekcie korytarzy manewru i określenia rubieży obronnych.
- hydrografia i jej wpływ na wykonanie manewru oraz określenie rubieży obronnych.
- grunty i ich wpływ na pokonywanie terenu oraz realizację zadań rozbudowy inżynieryjnej.
- zalesienie i jego wpływ na prowadzenie działań operacyjnych.
- obszary zurbanizowane i ich wpływ na prowadzenie działań.
- klimat, warunki meteorologiczne i ich wpływ na działania operacyjne.
- warunki realizacji zadań zabezpieczenia operacyjnego.

Mazowiecki Rejon Operacyjny (grupa III: kpt. Grzegorz Daniel, kpt. Mirosław Dziurkowski, kpt. Jarosław Fedyniuk, kpt. Tomasz Witkowski, kpt. Mariusz Redzik, ppor. Michał Gucwa, kpt. Roman Rokita, kpt. Maciej Binkiewicz, kpt. Jacek Kucharczyk).

Mazurski Rejon Operacyjny (grupa IV: por. Robert Dębicki, kpt. Zbigniew Dwornikiewicz, por. Andrzej Tarczon, por. Marcin Wrześniewski, por. Arkadiusz Mikołajczyk, kpt. Dariusz Wielgo, kpt. Tomasz Grzesiak, kpt. Paweł Stachowski, kpt. Mirosław Załoga).

3. OCENA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO - MAZURSKIEGO

- ocena warunków społeczno-politycznych (zaludnienie, struktura narodowościowa i religijna, partie polityczne, itp.)
- ocena warunków ekonomicznych (okręgi przemysłowe, gałęzie przemysłu, rolnictwo)
- ocena warunków komunikacyjnych (drogi, obiekty drogowe, linie kolejowe, lotniska, itp.)
- ocena infrastruktury pozamilitarnej dla potrzeb obronnych (szpitale, telekomunikacja, usługi, itp.)
- ocena infrastruktury militarnej (dyslokacja jednostek wojskowych, składy, infrastruktura remontowa)

(grupa V: kpt. Rafał Blacha, kpt. Przemysław Wachowiak, kpt. Rafał Fudal, kpt. Krzysztof Słomski, kpt. Artur Li-chończak, por. Maciej Rudolf, kpt. Zbigniew Marchlewicz, kpt. Jarosław Grzymkowski, por. Przemysław Prusik).

4. WYBRANE PRZYKŁADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ WOJENNYCH W NA OBSZARZE MAZURSKIEGO I MAZOWIECKIEGO REJONU OPERACYJNEGO

- 4.1. Obrona Narwi pod Różanem (5-7 września 1939) – jako przykład próby zamknięcia luki operacyjnej i utrudnienia przeciwnikowi wyjścia na tyły i skrzydła pierwszorzutowych związków operacyjnych (Armii „Modlin” i Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Narew” (kpt. Krzysztof Król - I, kpt. Andrzej Kasperski - I).
- 4.2. Bitwa pod Tannenbergiem (21-29 sierpnia 1914) – jako przykład manewru po liniach wewnętrznych w działaniach obronnych. Manewr wstępny (przed bitwą) pozwalający niemieckiej 8 Armii uzyskać przewagę względną w bitwie (kpt. Szymon Czerwiński - I, kpt. Michał Szajowski - I, por. Krzysztof Wysocki - I).
- 4.3. Bitwa pod Grunwaldem (15 lipca 1410) (kpt. Rafał Lis - I).
- 4.4. Garnizony wojskowe na Warmii i Mazurach (kpt. Maciej Glazna – I, kpt. Przemysław Stelter – I).
- 4.5. Siły zbrojne Federacji Rosyjskiej w obwodzie Kaliningradzkim (kpt. Arkadiusz Skupień - I).

5. WYBRANE ZAGADNIENIA GEOGRAFICZNEJ OCENY MAZURSKIEGO I MAZOWIECKIEGO REJONU OPERACYJNEGO

- 5.1. Analiza przeszkody wodnej jako elementu operacyjnego systemu obrony. Rzeka Narew jako przeszkoda wodna – analiza możliwości forsowania na wybranym odcinku (kpt. Cezary Świerszcz – II, por. Piotr Wójcik).
- 5.2. Analiza i ocena terenu lesisto-jeziernego w działaniach taktycznych i operacyjnych (por. Grzegorz Kwieciński – II, por. Bogdan Bury - III).
- 5.3. Analiza przestrzeni mazurskiego Rejonu Operacyjnego w aspekcie tworzenia systemu obrony na poziomie taktycznym i operacyjnym (kpt. Maciej Stępień – III, kpt. Rafał Rychlicki – III).
- 5.4. Analiza obszarów (obiektów) kluczowych w działaniach taktycznych i operacyjnych. Możliwości wykorzystania wód i obiektów hydrotechnicznych w działaniach militarnych (kpt. Michał Kuraczyk – IV, kpt. Krzysztof Olejkowicz - IV).
- 5.5. Analiza środowiska geograficznego pasa przesłaniania działań operacyjnych (por. Grzegorz Nicke – IV, por. Maciej Rosiński - V).

Scenariusz podróży – przewodnicy (kpt. Mariusz Wit - I, kpt. Sebastian Kembrowski – I, por. Marcin Kita – V, ppor. Cezary Godlewski - V).

12351F

Wydrukowano w 14 egz.

Egz. nr 1 – 10 archiwum bibl. głównej

Egz. nr 11 – 14 Katedra SzO i T

Wyk. A. POLAK

Druk AON zam. nr 545/WW/05

